

บทที่ ๑

บทนำ



ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งผลิตนักวิชาการระดับสูงเพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศในด้านต่างๆ สำหรับวิชาชีพเภสัชศาสตร์เป็นสาขาวิชาชีพที่สำคัญสาขาหนึ่งซึ่งมีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านที่เกี่ยวกับสุขภาพและอนามัยของประชาชนทั่วไป ด้วยเหตุที่เภสัชกรเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะที่มีหน้าที่รับผิดชอบมากที่สุดต่อชีวิตและความปลอดภัยของทุกคนที่ใช้ยา^๒ เภสัชกรจึงต้องเป็นผู้ที่ติดตามความเจริญก้าวหน้าของการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับตัวยาใหม่ๆ อยู่เสมอ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความรับผิดชอบและมีบทบาทต่อสังคมมากยิ่งขึ้น

คณะเภสัชศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตเภสัชกรออกไปรับใช้ประเทศชาติในหน่วยงานต่างๆ การพัฒนาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในคณะเภสัชศาสตร์จึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ภักดี โพธิศิริ, "หน้าที่และความรับผิดชอบของเภสัชกรต่อชุมชน," วารสารเภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ๒๘ (เล่มที่ ๓ ๒๕๑๗): ๓๕.

^๒จำลอง สุวคนธ์, "การประกอบโรคศิลปะสาขาเภสัชกรรมมีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคมและประเทศไทยแค่ไหน," ใน เภสัชฯ ๑๗ (กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท., ๒๕๑๗), หน้าไม่ปรากฏ.

ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ นับว่ามีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในคณะเภสัชศาสตร์เป็นอย่างมาก ดังที่มีผู้กล่าวว่า หากห้องสมุดมีบริการที่ดีก็ย่อมทำให้การเรียนการสอนในสถาบันนั้นๆ คืบคลานไปด้วย^๑

การที่ห้องสมุดจะสามารถจัดบริการที่ดีและตรงกับความต้องการของผู้ใช้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบความต้องการของผู้ใช้ในห้องสมุดนั้นๆ เสียก่อน^๒ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรห้องสมุดของคณะเภสัชศาสตร์ จึงมีความสนใจใคร่ที่จะทราบความต้องการของผู้ใช้ในคณะเภสัชศาสตร์เป็นอย่างมาก จึงได้ทำการสำรวจความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและการดำเนินงานของห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ในประเทศไทยให้สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อทราบความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดของผู้ใช้ในคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัย เชียงใหม่
๒. เพื่อศึกษาถึงความสำคัญของห้องสมุดต่อการศึกษาวิชาเภสัชศาสตร์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
๓. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ทั้ง ๓ แห่ง ให้สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้มากยิ่งขึ้น และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดดังกล่าวในด้านบริการที่ให้แก่ผู้ใช้

^๑Oliver M. Littlejohn, "What the Faculty Expects of Their Library," American Journal of Pharmaceutical Education 32 (October 1968): 1004.

^๒D.N. Wood, "Discovering the User and His Information Needs," Aslib Proceedings 21 (July 1969): 262.

แนวเหตุผลทฤษฎีที่สำคัญหรือสมมติฐาน

ผู้ใช้ห้องสมุดในคณะ เกษษศาสตร์ในประเทศไทยเห็นว่า ห้องสมุดมีความสำคัญต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นอย่างมาก แต่ในปัจจุบันห้องสมุดประเภทนี้มีสิ่งพิมพ์ เฉพาะวิชาจำนวนน้อย การบริการของห้องสมุดยังไม่สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ดีเท่าที่ควร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. เป็นการประเมินผลงานด้านบริการของห้องสมุดคณะ เกษษศาสตร์ทั้ง ๓ แห่ง
๒. ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุดคณะ เกษษศาสตร์ทั้ง ๓ แห่งในด้านบริการที่ให้แก่ผู้ใช้
๓. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงบริการห้องสมุดคณะ เกษษศาสตร์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง การสำรวจความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดในคณะ เกษษศาสตร์ในประเทศไทยนี้ ประชากรที่ใช้ในการสำรวจคือ อาจารย์ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๓ - ๔ และนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโท ปีการศึกษา ๒๕๒๒ - ๒๕๒๓ ของคณะ เกษษศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประเภทอาจารย์ใช้ขนาดตัวอย่างร้อยละ ๕๐ ของจำนวนอาจารย์แต่ละคณะรวม ๔๑ คน ทั้งนี้ไม่รวมอาจารย์ที่กำลังศึกษาต่อหรือทำงานในต่างประเทศ อาจารย์พิเศษและข้าราชการอื่นๆของคณะ ส่วนนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีใช้ขนาดตัวอย่างร้อยละ ๒๕ ของจำนวนนิสิตนักศึกษาทั้งหมดรวม ๒๐๔ คน นิสิตระดับปริญญาโทจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้ขนาดตัวอย่างร้อยละ ๒๕ เช่นเดียวกับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีรวม ๒๔ คน นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยมหิดลมีจำนวนน้อยจึงได้ส่งแบบสอบถามให้ทั้งหมดรวม ๑๑ คน ส่วนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เน้นในปัจจุบันยังไม่ได้ เปิดสอนระดับปริญญาโท จึงไม่มีข้อมูลจากประชากรกลุ่มนี้ จำนวนอาจารย์และนิสิตนักศึกษาที่ถูกสุ่มเป็นตัวอย่าง รวม ๓๒๔ คน

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. วิจัยจากเอกสาร โดยค้นคว้าจากหนังสือและวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อศึกษาความสำคัญของห้องสมุดต่อการศึกษาวิชาเภสัชศาสตร์ การบริหารงาน ขอบเขตการให้บริการและกิจกรรม แนวโน้มใหม่ๆในการพัฒนาห้องสมุด บทบาทของสมาคมวิชาชีพต่อการพัฒนาห้องสมุด และมาตรฐานห้องสมุด เภสัชศาสตร์ รวมทั้งศึกษาประสิทธิภาพ เป็นมาของห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ทั้ง ๓ แห่ง

๒. ข้อมูลที่ไม่สามารถวิจัยจากเอกสารได้ ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้ถึงความต้องการในด้านบริการของห้องสมุดโดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ นิสิตนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาโทที่ถูกสุ่ม เป็นตัวอย่าง รวมทั้งสัมภาษณ์บรรณารักษ์ของห้องสมุดคณะ เภสัชศาสตร์ทั้ง ๓ แห่ง

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับห้องสมุด เภสัชศาสตร์สามารถแยกออกได้ เป็น ๓ ด้าน ได้แก่

๑. สภาพการดำเนินงานและบริการของห้องสมุด
๒. การสอนวิชาการใช้ห้องสมุดแก่นักศึกษา เภสัชศาสตร์
๓. การสำรวจความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด

งานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานและบริการของห้องสมุด

ใน พ.ศ. ๒๔๙๓ ดับลิว เอ. เซาท์เธิร์น (W.A. Southern) ได้สำรวจห้องสมุดของบริษัผู้ผลิตยา ๑๙ แห่งในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าบริการที่ห้องสมุดเหล่านั้นจัดทำอยู่ได้แก่ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการจ่ายรับหนังสือ บริการบรรณานุกรมและช่วยค้น เรื่อง บริการยืมสิ่งพิมพ์ระหว่างห้องสมุด บริการทำดรรชนีและทำสาระสังเขปบทความจากวารสาร บริการข่าวสารทันสมัย บริการแปล บริการจัดซื้อหนังสือให้กับผู้ใช้ห้องสมุด บริการปฐมนิเทศก์ เรื่องห้องสมุดแก่นักวิจัย บริการถ่ายทำไมโครฟิล์มและถ่ายสำเนา เอกสารส่งไปให้ผู้ที่ต้องการ บริการสิ่งพิมพ์ต่างๆของห้องสมุด เช่น คำแนะนำการใช้ห้องสมุด รายชื่อวารสารที่ได้รับใหม่ รายงานประจำปีฉบับย่อ จัดทำแฟ้ม เก็บ เอกสารสิ่งพิมพ์ เฉพาะ เรื่องพร้อมทั้งจัดทำดรรชนีไว้เพื่อบริการผู้ใช้ ผู้สำรวจได้เสนอแนะ

ให้บรรณารักษ์ของห้องสมุดของบริษัทผู้ผลิตยา เหล่านี้มีความร่วมมือประสานงานกันมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันได้

ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ และ พ.ศ. ๒๕๑๗ เวอจีเนีย บี. ฮอล (Virginia B. Hall) และ เฮเลน คิว. เนลสัน (Helaine Q. Nelson) ได้สำรวจห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ในประเทศสหรัฐอเมริกา ๒ ครั้ง โดยในการสำรวจครั้งแรกได้แจกแบบสอบถามแก่บรรณารักษ์ซึ่งได้เข้าร่วมประชุมสัมมนาร่วมกับอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอไฮโอ (Ohio State University) จำนวน ๒๖ คน ผลการสำรวจพบว่าในจำนวนห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ ๒๖ แห่งนี้มี ๒๑ แห่งมีการบริหารงานเป็นอิสระ คือขึ้นตรงกับคณะเภสัชศาสตร์ แต่อีก ๕ แห่งห้องสมุดรวมอยู่กับห้องสมุดของศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ (Health Science Center) การสำรวจครั้งที่ ๒ ได้ส่งแบบสอบถามไปยังสถาบันการศึกษาเภสัชศาสตร์ทุกแห่ง บรรณารักษ์ของห้องสมุดแห่งนั้นๆ ได้เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเอง ผลการสำรวจพบว่า ร้อยละ ๔๔ ของบรรณารักษ์ที่ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า งานคัดเลือกหนังสือ งานบริหารงานบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า งานปฐมนิเทศผู้ใช้ห้องสมุด งานบริการช่วยค้นข้อมูลพิเศษ งานรวบรวมบรรณานุกรม งานทำตราชั่งและการทำสารระสังเขปนั้น เป็นงานที่สำคัญของห้องสมุดในด้านวัสดุอุปกรณ์ของห้องสมุดนั้น ห้องสมุดทุกแห่งมีเครื่องถ่ายเอกสาร และห้องสมุดจำนวนมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนห้องสมุดทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามมีเครื่องอ่านไมโครฟิล์ม ส่วนอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ เช่น เครื่องบันทึกเสียง อุปกรณ์ที่ใช้กับสไลด์ อุปกรณ์ที่ใช้กับวีดิโอ เทปยังมีอยู่ในห้องสมุดน้อยแห่ง บริการด้านคอมพิวเตอร์ที่ใช้กันมากคือ บริการ MEDLINE บรรณารักษ์จำนวน ๓ ใน ๔ ของที่ตอบแบบสอบถาม มีความเห็นว่าห้องสมุดของตนมีจำนวนหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่างๆ เพียงพอแล้ว ส่วนบุคลากรห้องสมุดมีจำนวนไม่เพียงพอ ห้องสมุดเกือบทุกแห่งต้องจ้างนักศึกษามาช่วยงานห้องสมุดในด้านจำนวนเล่มของสิ่งพิมพ์นั้น ห้องสมุดส่วนใหญ่มีหนังสือตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ เล่มขึ้นไป จำนวนวารสารมีตั้งแต่ ๑๐๐ - ๓๐๐ รายการ ยกเว้นห้องสมุดแห่งเดียวที่มีวารสารน้อยกว่า ๑๐๐ รายการ เนื้อที่

W.A. Southern, "Pharmaceutical Libraries : Service and Cooperation," Special Libraries 41 (December 1950): 350-370.

ห้องสมุดส่วนใหญ่มีขนาด ๑๐๐-๒,๕๕๕ ตารางฟุต ที่นั่งอ่านหนังสือในห้องสมุดมีจำนวน ๕๐-๕๙ ที่ เป็นอย่างน้อย จำนวนผู้ใช้บริการมีจำนวนตั้งแต่ ๕๐-๑๐๕๕ คน^๑

ใน พ.ศ. ๒๕๑๗-๒๕๑๘ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพอดู (Purdue University) ศึกษาสภาพของห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ซึ่งตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยที่มีวิทยาเขตกว้างใหญ่ โดยเน้นเฉพาะเรื่องการใช้ห้องสมุด ราคาของวัสดุอุปกรณ์ห้องสมุดและการจัดสรรงบประมาณ ทั้งนี้เพื่อช่วยในการกำหนดงบประมาณของบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ในการพัฒนาทรัพยากรที่มีอยู่ และเพื่อประโยชน์ต่อการขอทุนจากแหล่งต่างๆ จากการศึกษาพบว่าจำนวนเงินที่ใช้ซื้อหนังสือของคณะเภสัชศาสตร์มีจำนวนสูงกว่าคณะอื่นๆรวมทั้งค่าบอกรับวารสารก็มีราคาสูงที่สุดด้วย อุปกรณ์โสตทัศนวัสดุก็นับว่ามีความสำคัญ แต่ถ้าหากมีการจัดลำดับความสำคัญแล้วจะพบว่าวารสารมีความสำคัญอันดับแรก รองลงมาก็คือหนังสือ และอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุตามลำดับ ทั้งนี้เพราะอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุมีราคาแพงมากนั่นเอง ในด้านแนวโน้มในการจ่ายรับหนังสือปรากฏว่าจำนวนผู้ใช้ของคณะเภสัชศาสตร์ไปใช้บริการของห้องสมุดกลางน้อย แต่นิยมใช้บริการของห้องสมุดคณะและห้องสมุดของภาควิชาต่างๆมากกว่า^๒

^๑ Virginia B. Hall and Helaine Q. Nelson, "Pharmacy Libraries," American Journal of Pharmaceutical Education 38 (November 1974): 603-610.

^๒ Theodora Andrews, "The Place of a Pharmacy School Library on a Large University Campus With Special Emphasis on Use, Materials Costs, and Fund Allocation," American Journal of Pharmaceutical Education 41 (May 1977): 151-154.

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดแก่นักศึกษาเภสัชศาสตร์

ใน พ.ศ. ๒๔๙๓ เอลิซาเบธ จอห์นสัน (Elizabeth W. Johnson) ได้เสนอหลักสูตรการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นทางการแก่นักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟิลาเดลเฟีย (Philadelphia University) ทั้งนี้เพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทต่อโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีเดริคเซล (Drexel Institute of Technology) เนื้อหาของหลักสูตรได้แก่ ความสำคัญของเอกสารอ้างอิง วิธีค้นหาข้อสนเทศจากหนังสือและวารสาร วิธีเขียนบรรณานุกรม วิธีจดโน้ต และให้นักศึกษาได้ทำแบบฝึกหัดค้นหาค้นหาข้อสนเทศด้วย ในบางหัวข้อควรเชิญวิทยากรจากภายนอกมาสอนโดยให้บรรณารักษ์เป็นผู้ประสานงาน เมื่อนักศึกษาเรียนจบหลักสูตรแล้วจะสามารถค้นหาสิ่งพิมพ์ต่างๆได้โดยใช้บัตรรายการ สามารถใช้บรรณนิวารสาร วารสารสาระสังเขป และสามารถเขียนบรรณานุกรมที่ถูกแบบแผนได้ มีข้อเสนอแนะคือในการเรียนวิชาอื่นก็ควรให้นักศึกษาได้มีโอกาสค้นคว้าเพื่อเป็นการทดสอบดูว่า การเรียนวิชาใช้ห้องสมุดได้ผลเพียงไร และวิชาการใช้ห้องสมุดนี้ควรเป็นวิชาบังคับที่มีหน่วยกิต เวลาที่ใช้สอนทั้งหมดควรเป็น ๖ ชั่วโมง ในการสอนควรแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็นกลุ่มละไม่เกิน ๒๕ คน ซึ่งจะสอนได้ผลดี

ใน พ.ศ. ๒๔๑๙ สำนักงานพัฒนาการศึกษา ร่วมกับห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอไฮโอ ได้ทำสไลด์ประกอบเสียง มีความยาว ๑๕-๒๐ นาที จำนวน ๔ เรื่อง คือ บัตรรายการ หนังสืออ้างอิง วารสารฉบับปัจจุบัน และบรรณนิวารสาร เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ในการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด ซึ่งเป็นวิชาที่สอนรวมอยู่ในหลักสูตรวิชาเภสัชศาสตร์ ๔๐๐ อันเป็นวิชาบังคับแก่นักศึกษาเภสัชศาสตร์ชั้นปีที่ ๓ เมื่อนักศึกษาสอบวิชานี้จะมีคำถามจากสไลด์ดังกล่าวรวมอยู่ในข้อสอบด้วย ผลจากการศึกษาโดยใช้สไลด์ประกอบเสียงนี้ ทำให้นักศึกษาสามารถทราบความแตกต่างระหว่างหนังสืออ้างอิงกับหนังสือจอง สามารถค้นหาหนังสืออ้างอิง

Elizabeth W. Johnson, "A Resumé of a Proposed Course for Teaching the Use of the Library at the Philadelphia College of Pharmacy and Science," American Journal of Pharmaceutical Education 14 (May 1950): 606-612.

ที่ต้องการในห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ และสามารถบอกรายชื่อหนังสืออ้างอิงที่มีอยู่ได้ด้วย รวมทั้งรู้ความแตกต่างระหว่างคำว่า ชื่อสามัญ ชื่อการค้า และชื่อยาที่ขายโดยไม่ต้องมีใบสั่งแพทย์ได้ ทั้งนี้จากการใช้หนังสืออ้างอิงนั่นเอง^๑

งานวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์

ใน พ.ศ. ๒๕๒๑ ทศนิยม ๖๖ วิทยาลัยพยาบาล ได้ทำการวิจัยเรื่องการสำรวจความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดของอาจารย์มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสนใจในการใช้ห้องสมุด ความเห็นต่อการจัดบริการห้องสมุด ตลอดจนความต้องการให้ห้องสมุดจัดบริการและกิจกรรมต่างๆของอาจารย์โดยเฉพาะ การสำรวจใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งส่งให้อาจารย์ที่ได้รับเลือก เป็นกลุ่มตัวอย่างจากคณะต่างๆ ๑๑ คณะ จำนวน ๕๕๐ คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน ๔๔๑ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๓ ของจำนวนที่แจกทั้งหมด ผลการวิจัยในส่วนที่เป็นความต้องการในด้านบริการของอาจารย์คณะเภสัชศาสตร์พบว่า บริการที่อาจารย์ต้องการให้ห้องสมุดจัดทำเพิ่มขึ้นได้แก่การทำรายชื่อนี้หนังสือใหม่พร้อมบรรณนิทัศน์ การหมุนเวียนวารสารวิชาการหรือถ่ายหน้าสารบัญของวารสารวิชาการส่งไปยังอาจารย์ในภาควิชาต่างๆ การจัดทำคู่มือแนะนำวิธีใช้หนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่มีวิธีใช้ยุ่งยาก การจัดฉายภาพยนตร์สารคดีหรือภาพยนตร์ที่ให้ความรู้ประกอบการสอน และอยากให้ห้องสมุดจัดห้องวิจัย เฉพาะบุคคลสำหรับอาจารย์^๒

ในปีเดียวกันนั้นเอง ฌพิศร กฤตติกากุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยในการใช้ห้องสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา ๒๕๑๔ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจข้อเท็จจริง ปัญหาและความต้องการต่างๆของนิสิตระดับปริญญาโทที่มีต่อการใช้ห้องสมุด

Virginia B. Hall, Daniel Krautheim, and Baljit S. Hansra, "A Slide-Tape Program for Beginning Pharmacy Students : Effect on Learning," Bulletin of the Medical Library Association 65. (October 1977): 442-445.

^๑ทศนิยม ๖๖ วิทยาลัยพยาบาล, "การสำรวจความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดของอาจารย์มหาวิทยาลัย เชียงใหม่," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหาร การศึกษา แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑).

จำนวน ๓๑ แห่งของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการสำรวจได้ส่งแบบสอบถามไปยังนิสิตระดับปริญญาโทที่ลงทะเบียนเรียนภาคต้นปีการศึกษา ๒๕๑๙ จำนวน ๓,๓๖๒ คนได้รับแบบสอบถามกลับคืน ๑๖๙๕ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๐๒ ของจำนวนที่แจกทั้งหมด ผลการวิจัยในส่วนที่เป็นความต้องการของนิสิตคณะ เกษษศาสตร์นั้น พบว่านิสิตต้องการให้เพิ่มจำนวนสิ่งพิมพ์ให้มากขึ้นทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ควรขยายเวลาการทำงานของห้องสมุดออกไปอีก และต้องการให้มีบรรณารักษ์คอยให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าโดยเฉพาะ^๑

คำจำกัดความของคำต่างๆที่ใช้ในการวิจัย

๑. ความต้องการของผู้ใช้ หมายถึงความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดในด้านบริการห้องสมุด
๒. อาจารย์ หมายถึงอาจารย์ประจำที่ถูกสุ่มเป็นตัวอย่างจากคณะ เกษษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๓. นิสิต หมายถึงนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๓-๕ และนิสิตระดับปริญญาโทคณะ เกษษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๔. นักศึกษา หมายถึงนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ ๓-๕ คณะ เกษษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และนักศึกษาระดับปริญญาโทคณะ เกษษศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
๕. เภัชกร หมายถึงผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะ เกษษศาสตร์ของสถาบันใดก็ตามซึ่งมีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป

^๑ณิศร กฤตติกากุล, "ปัญหาของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยในการใช้ห้องสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา ๒๕๑๙," (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑).